

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 13. marca 2013 v Bratislave, v trestnej veci proti **obvinenému D. B. , pre zločin vydierania** podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. f/ Tr. zák. a prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. zák. **o dovolaní obvineného**, podanom prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. M. C., proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo 14. októbra 2010, sp. zn. 1T 91/2010, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 9. decembra 2010, sp. zn. 4To 166/2010, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného D. B. **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo 14. októbra 2010, sp. zn. 1T 91/2010, bol **obvinený D. B.** uznaný za vinného **v bode 1/** zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. f/ Tr. zák. a **v bode 2/** z prečinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

1/ dňa 17. decembra 2009 v čase okolo 13.30 hod. na Autobusovej stanici M. v B. pristúpil k telesne postihnutému, poškodenému R. G. a požadoval od neho, aby mu vydal finančné prostriedky, a keď mu poškodený oznámil, že žiadne finančné prostriedky pri sebe v hotovosti nemá, **obžalovaný mu povedal: „Pôjdeš mi vybrať peniaze z bankomatu, lebo**

“**Ďa dojemom**“ a následne ho proti jeho vôli začal tlačit’ na invalidnom vozíku, na ktorom poškodený sedel, ku bankomatu spol. V., ktorý sa nachádzal vo vestibule Autobusovej stanice M. v B., kde poškodený R. G. zo strachu vybral z bankomatu hotovosť vo výške 20 € a odovzdal ju obžalovanému, ktorý poškodenému zobral aj bankomatovú kartu, ktorou poškodený vybral uvedenú hotovosť, čím poškodenému R. G. spôsobil škodu 20 €,

2/ dňa 11. septembra 2009 v čase o 17.25 h v Bratislave na ulici I. cesta č. 12 na parkovisku pred N. neoprávnenne prechovával pre vlastnú potrebu u seba 1 ks igelitové vrečko o rozmeroch 2 x 4 cm s obsahom neznámej zelenej sušenej rastliny, o ktorej uviedol, že sa jedná o marihuanu, čím vzniklo podozrenie, že sa jedná o drogu, pričom igelitový sáčok vydal dobrovoľne hliadke Policajného zboru a tento bol následne zaslaný na Kriminologický a expertízny ústav Policajného zboru Bratislava, kde expertíznym skúmaním bolo zistené, že predložené igelitové vrečko obsahovalo konope o hmotnosti 321 mg s priemernou koncentráciou tetrahydrokanabinolu 16,6% hmotnostného, čo predstavuje 53 mg absolútneho tetrahydrokanabinolu, čo zodpovedá 2 – 3 obvykle jednorázovým dávkam drogy, rastliny rodu Cannabis (konope) sú zaradené v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok.

Obvinený bol za to odsúdený podľa § 189 ods. 2, **§ 41 ods. 2**, § 38 ods. 7 a § 37 písm. h/ Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov a 8 mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. obvinený bol pre výkon tohto trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením Krajského súdu v Bratislave z 9. decembra 2010, sp. zn. 4To 166/2010, bolo odvolanie obvineného podľa § 319 Tr. por. zamietnuté ako nedôvodné.

Rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo 14. októbra 2010, sp. zn. 1T 91/2010, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 9. decembra 2010, sp. zn. 4To 166/2010, napadol dovolaním obvinený D. B. prostredníctvom obhajcu JUDr. M. C.

písomným podaním z 27. novembra 2012 (doručenom súdu prvého stupňa 28. novembra 2012).

V dovolaní obvinený poukazuje na to, že rozsudkom okresného súdu a následne aj uznesením krajského súdu bol porušený zákon, ustanovenie § 2 ods. 13 (v dovolaní nie je uvedené o aký zákon ide, podľa dovolacieho súdu v tomto smere je dovolanie zmätočné), ako aj právo na spravodlivý proces garantované Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uvedené súdy sa nevysporiadali dostatočne dobre s vyhodnotením zisteného skutkového stavu, najmä vierohodnosťou výpovede poškodeného R. G., v ktorého výpovediach došlo k rozporom ohľadne vyhrážok a v tej časti je postihnutá pochybnosťami, či vôbec boli vyhrážky povedané ako aj s výpoveďami očitých svedkov E. G., V. N. a S. R., ktoré mohli byť v prospech obvineného a mohli prispieť k objasneniu a ustáleniu skutkového stavu potrebného pre správne a zákonné rozhodnutie vo veci samej, ktorých však prvostupňový súd nevypočul. Podľa dovolateľa tieto skutočnosti zakladajú dôvod dovolania podľa § 386 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., pričom poukazuje, že tieto vady konania neboli v zmysle § 374 ods. 3 Tr. por. odstránené v odvolacom konaní. Na základe toho navrhol najvyššiemu súdu v zmysle § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. zrušiť napadnutý rozsudok okresného súdu, ako aj uznesenie krajského súdu a vec vrátiť prvostupňovému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dovolanie proti právoplatnému rozsudku okresného súdu v spojení s uznesením odvolacieho súdu podala oprávnená osoba – obvinený prostredníctvom ustanoveného obhajcu v zákonnej lehote. Dôvody dovolania sa však výslovne týkajú skutkových zistení, na ktoré poukazoval v konaní pred prvostupňovým súdom a tiež aj v odvolacom konaní, hoci dovolateľ poukazuje na dovolacie dôvody v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. Ohľadne viny vo vzťahu ku skutku pod bodom 2/ napadnutého rozsudku obvinený nevzniesol žiadne dovolacie námietky.

Podľa tohto citovaného ustanovenia dovolanie možno podať :

- (písm. c/) ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,
- (písm. i/) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia;

správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že obsah konkrétne uplatnených dovolacích námietok musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu dovolacích dôvodov podľa § 371 Tr. por. **Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, hoci v skutočnosti obsahuje argumenty mimo takto uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.**

Obvinený skutočnosťami uplatnenými v dovolaní, sa obhajoval už v predchádzajúcom súdnom konaní, z čoho vyvodil, že bolo porušené ustanovenie § 2 ods. 13 (nie je zrejmé o aký právny predpis sa jedná), ako aj právo na spravodlivý proces garantované Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. **Podľa názoru obvineného práve tento postup súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu napĺňa dovolací dôvod v ustanoveniach § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por.**

Najvyšší súd v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. poukazuje na § 2 ods. 7 Tr. por. **každý má právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom**, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 2 ods. 9 Tr. por. každý, proti komu sa vedie trestné konanie, má právo na obhajobu.

Podľa § 2 ods. 10, ods. 11, ods. 18, ods. 19 Tr. por. **orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie.** Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. **Právo obstarávať dôkazy majú aj strany.** Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie. Obidve strany majú teda rovnakú možnosť podávať návrhy na vykonanie dokazovania, súd však môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhl. **Tým**

je zabezpečená kontradiktórnosť trestného konania. Tomuto právu zodpovedá povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím takémuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivito i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. **Ak súd vyhodnotí vykonaný dôkaz alebo súhrn dôkazov inak než podľa predstáv niektorej zo strán, nemožno z toho vyvodiť, že takýmto postupom došlo k porušeniu práv na obhajobu.** Povinnosťou súdu totiž je podľa vlastnej úvahy, s ohľadom na dôkaznú situáciu určiť rozsah dokazovania zákonne získanými dôkaznými prostriedkami postačujúce pre spravodlivé a zákonu zodpovedajúce rozhodnutie tak, ako sa to stalo aj v trestnej veci obvineného. **Nedošlo preto k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., ako sa toho domáhal obvinený.**

Spochybnované výpovede poškodeného sú iba iným hodnotením obvineného od legitímnych záverov súdu, ktorý vychádzal z dôkaznej situácie a z toho vyplývajúcich ničím nespochybniteľných skutočností. Z výpovede obvineného vyplýva, že **v dobe činu tam mali byť prítomní iba muž a žena, ktorí mali poškodenému predat' hodinky, iné osoby tam nevnímali, pričom obvinený pri konfrontácii s poškodeným nenavrhol vypočutie žiadneho svedka, resp. vykonať iný dôkaz** a až následne navrhol vypočúť ako očitých svedkov družku E. G., V. N. a S. R., ktorých pre nezistený pobyt sa nepodarilo predvolať a vypočúť, a preto tento návrh bol zamietnutý. Poškodený sa nevedel vyjadriť, či skutok mohol niekto vidieť, hoci tam bolo viac ľudí a svedkovia S. V., R. Š., M. M. ako aj záznam polície o zákroku potvrdzovali slovné vyhrážky poškodenému a jeho tlačenie na invalidnom vozíku k bankomatu obvineným.

Skutok pod bodom 1/ napadnutého rozsudku bol ustálený na základe zákonne získaného, vykonaného a vyhodnoteného dokazovania, čo je zrejmé z predloženého spisového materiálu, s ktorým sa súd prvého stupňa v dôvodoch napadnutého rozsudku v celom rozsahu

vyrovnal, čo potvrdil aj odvolací súd v napadnutom uznesení. Ustálený skutkový stav, premietnutý do skutkovej vety napĺňa skutkovú podstatu zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., lebo iného hrozbou násilia nútil (slovne sa vyhrážal poškodenému a tlačil na invalidnom vozíku sediaceho poškodeného proti jeho vôli k bankomatu za účelom vybratia peňazí), aby niečo konal a čin spáchal na chránenej (chorej – telesne postihnutej, na invalidnom vozíku sediacej), osobe.

Neobstojí preto ani dovolacia námietka obvineného, že v danej veci mal byť skutok pod bodom 1/ po vypustení slovnej hrozby posúdený ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. Za násilie v tomto prípade treba totiž považovať nielen slovné vyhrážky, ale aj následné tlačenie invalidného vozíka, na ktorom sedel poškodený a to proti jeho vôli smerom k bankomatu za účelom, aby vybral peniaze. **Právna kvalifikácia zisteného skutku pod bodom 1/ napadnutého rozsudku, ktorým je dovolací súd viazaný nezakladá dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ako to tvrdí obvinený v podanom dovolaní.**

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade splnené neboli, a preto vo veci rozhodol na neverejnom zasadnutí spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.

Na záver Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné **u p o z o r n i ť obvineného, prokurátora a prvostupňový súd na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011** (uverejnený 21. decembra 2012 zákonom č. 428/2012 Z.z.), z ktorého vyplýva, že **ustanovenie § 41 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov o ukladaní trestu podľa tzv. asperačnej zásady nie je v súlade s článkom 1 Ústavy Slovenskej republiky.**

Za tohto stavu v predmetnej veci **strata účinnosti časti tohto ustanovenia** (veta za bodkočiarkou § 41 ods. 2 Tr. zák.) **je dôvodom na podanie návrhu na obnovu konania v zmysle § 394 ods. 1, ods. 4 Tr. por.** (ide o skutočnosť súdu skôr neznámu), keďže obvinenému bol uložený trest s použitím § 41 ods. 2 Tr. zák., na čo je poukázané

aj usmernením predsedu trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. marca 2013, sp. zn. Tpj 11/2013, ohľadne postupu súdu prvého stupňa vo vzťahu k vykonaniu citovaného Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, ktorý je v prílohe pre potreby okresného súdu zaslaný.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 13. marca 2013

JUDr. Emil B d ž o c h , v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Viliam Dohňanský

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová